

پیش‌ها و پاسخ‌ها

کد پرسش: ۳۶۳

احکام

احکام طهارات و نجاسات

احکام حج، عمره و زیارت

پرسش کننده:

محمد باقر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاریخ پرسش: ۱۳۹۶/۸/۲۷

شماره پرسش: ۶

آیا رفتن حائض و جنب به مسجد و زیارت قبور حرام است؟

تاریخ پاسخ به پرسش: ۱۳۹۶/۹/۴

پاسخ به پرسش شماره: ۶

نشستن حائض در مسجد جایز نیست؛ چراکه مسجد به حکم **﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ﴾** (جن/۱۸) متعلق به خداوند است و از این رو، مکانی مقدّس محسوب می‌شود که احترام و بزرگداشت آن واجب است (بنگرید به: پرسش و پاسخ ۳۶۲)؛ خصوصاً با توجه به اینکه بیم آلودن آن به نجاست حیض می‌رود، در حالی که خداوند به دور کردن نجاست از نماز امر کرده و فرموده است: **﴿وَرَبِّكَ فَكَبِّرْ ﴿۱﴾ وَتِيَابِكَ فَطَهِّرْ ﴿۲﴾ وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ﴿۳﴾﴾** (مدثر/ ۵-۳)؛ «و پروردگارت را تکبیر گوی و جامه‌ها را تطهیر کن و از پلیدی دوری جوی» و از این رو، روایات فراوانی در نهی از توقف حائض در مسجد و نهادن چیزی در آن توسط او رسیده است (بنگرید به: مصنّف عبد الرزاق، ج ۱، ص ۴۱۶؛ مصنّف ابن ابي شيبة، ج ۱، ص ۱۷۲؛ سنن الدارمی، ج ۱، ص ۲۶۴؛ سنن البيهقي، ج ۲، ص ۴۴۲؛ کلینی، الکافی، ج ۳، ص ۵۰؛ ابن بابويه، من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص ۱۰؛ طوسی، تهذيب الأحكام، ج ۱، ص ۱۲۵) و برخی مانند شافعی (کتاب الأم، ج ۱، ص ۷۱) عبور او از آن را نیز مکروه دانسته‌اند؛ همچنانکه داخل شدن جنب به مسجد جایز نیست، مگر برای عبور؛ چنانکه خداوند فرموده است: **﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرُبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنْبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىٰ تَغْتَسِلُوا﴾** (نساء/۴۳)؛ «ای کسانی که ایمان آوردید! به نماز نزدیک نشوید در حالی که مست هستید تا آن گاه که بدانید چه می‌گویید و نه در حال جنابت مگر برای عبور از راهی تا آن گاه که غسل کنید»، هر چند برخی مانند ابو حنیفه، مالک و سفیان ثوری آن را برای عبور هم جایز ندانسته‌اند (بنگرید به: المدونة الكبرى، ج ۱، ص ۳۲؛ ابن قدامة، المغنی، ج ۱، ص ۱۳۵؛ ابن حزم، المحلی، ج ۲، ص ۱۸۵؛ شوکانی، نیل الأوطار، ج ۱، ص ۲۸۶) و این در خصوص مسجد الحرام و مسجد النبی صلی الله علیه و آله و سلم قابل توجیه است؛ چراکه مسجد الحرام قداست خاصی دارد و خداوند ابراهیم علیه السلام را به تطهیر آن امر کرده و فرموده است: **﴿وَطَهِّرْ بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ﴾**

وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ﴾ (حج / ۲۶): «و خانه‌ام را برای طواف کنندگان و قیام کنندگان و رکوع کنندگان و سجده کنندگان تطهیر کن» و مشرکان را به سبب نجاست‌شان از نزدیک شدن به آن منع کرده و فرموده است: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا﴾ (توبه / ۲۸): «ای کسانی که ایمان آوردید! جز این نیست که مشرکان نجس هستند، پس نباید بعد از این سال‌شان به مسجد الحرام نزدیک شوند» و مسجد النبی صلی الله علیه و آله و سلم نیز مکانی بسیار مقدس است که روایات متعددی در نهی از داخل شدن حائض و جنب به آن -حتی برای عبور- رسیده (بنگرید به: سنن البیهقی، ج ۷، ص ۶۵؛ کلینی، الکافی، ج ۳، ص ۵۰؛ طوسی، تهذیب الأحکام، ج ۱، ص ۱۲۵)، هر چند حمل آن‌ها بر کراهت شدید ممکن است؛ خصوصاً با توجه به روایات رسیده از صحابه و همسران پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم حاکی از اینکه در حال جنابت و حیض از آن عبور می‌کردند (بنگرید به: مصنف ابن ابی شیبہ، ج ۱، ص ۱۷۱؛ مسند أحمد، ج ۶، ص ۴۵؛ سنن الدارمی، ج ۱، ص ۲۴۸؛ صحیح مسلم، ج ۱، ص ۱۶۸؛ سنن ابن ماجه، ج ۱، ص ۲۰۷؛ سنن ابی داود، ج ۱، ص ۶۵؛ سنن الترمذی، ج ۱، ص ۸۹؛ سنن النسائی، ج ۱، ص ۱۴۶؛ سنن البیهقی، ج ۲، ص ۴۴۳).

ولی رفتن حائض و جنب به زیارت قبور اشکالی ندارد؛ چراکه قبرستان جای نماز نیست و مکانی مقدس محسوب نمی‌شود، مگر قبور خلفاء خداوند که به دلیل در برداشتن اجساد آنان، شایسته‌ی احترام و بزرگداشت‌اند و از این رو، نزدیک شدن آن دو به آن‌ها -تا حدی که قادر به مشاهده‌ی ضریح باشند- مکروه است؛ خصوصاً با توجه به روایتی از اهل بیت حاکی از اینکه «لَا يَنْبَغِي لِلْجُنُبِ أَنْ يَدْخُلَ بُيُوتَ الْأَنْبِيَاءِ وَالْأَوْصِيَاءِ» (صقار، بصائر الدرجات، ص ۲۶۱؛ حمیری، قرب الاسناد، ص ۴۳): «برای جنب شایسته نیست که به خانه‌های انبیاء و اوصیاء داخل شود»، هر چند حرام نیست؛ با توجه به اینکه قبور آنان مسجد یا جای نماز محسوب نمی‌شود و در روایتی از ابو هریره آمده است که در حال جنابت با پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم روبه‌رو شد، پس رفت و غسل کرد و سپس به نزد آن حضرت برگشت. آن حضرت پرسید: «کجا بودی ای ابو هریره؟!». پاسخ داد: «كُنْتُ جُنُبًا فَكَرِهْتُ أَنْ أَجْلِسَ إِلَيْكَ وَ أَنَا عَلَى غَيْرِ طَهَارَةٍ»؛ «جنب بودم، پس کراهت داشتم که نزد تو بنشینم در حالی که بر طهارت نیستم»، پس آن حضرت فرمود: «سُبْحَانَ اللَّهِ! إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَا يَنْجُسُ»؛ «سبحان الله! مؤمن

نجس نمی‌شود» و نظیر این در روایتی از حدیثه نیز آمده است (بنگرید به: مصنف ابن ابی شیبه، ج ۱، ص ۲۰۰؛ مسند أحمد، ج ۲، ص ۲۳۵ و ج ۵، ص ۳۸۴؛ صحیح البخاری، ج ۱، ص ۷۴؛ صحیح مسلم، ج ۱، ص ۱۹۴؛ سنن ابن ماجه، ج ۱، ص ۱۷۸؛ سنن ابی داود، ج ۱، ص ۵۸؛ سنن الترمذی، ج ۱، ص ۷۹؛ سنن النسائی، ج ۱، ص ۱۴۵). آری، نشستن حائض و جنب در رواق‌هایی که معمولاً مردم در آن‌ها نماز می‌گزارند، جایز نیست؛ چراکه آن‌ها در حکم مسجدند.

دفتر حفظ و نشر آثار منصور هاشمی خراسانی
بخش پاک‌کنی به پیش ما

پایگاه اطلاع‌رسانی و دفتر حفظ و نشر آثار منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی

صفحه کانال تلگرام پایگاه

صفحه گوگل پلاس پایگاه

صفحه فیسبوک پایگاه

لینک مطالب حق

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.